

CLEVELANDSKA AMERIKA

NEODVISEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI.

ST. 36. NO. 36

CLEVELAND, OHIO, TOREK, 6. MAJA 1913.

VOL. VI

Mostne novice.

Konvencija Slovenske Delavske Podporne Zveze se je v pondeljek otvorila v Clevelandu.

POZDRAV DELEGATOM.

— Iz vseh krajev Zjednjenih držav so prišli. Tam iz daljnega Wyominga, kjer se sedaj krije neg hribe in doline, notri iz gorate West Virginije in premogarske Pensylvanije. V naši prestolici Slovenije v Ameriki so zbrani delavski možje, sklicani k skupnemu delu za napredok, boljšo prihodnost in organizacijo delavske podporne organizacije. Kot zastopniki lokalnega delavskega lista podravljamo delegata S. D. P. Z. najprisrčneje in jim želimo dobre, delavne dneve v naši sredini. Da bi jih vodila sloga ves čas, odkar bodo skupaj zbrani v bratstvu namenju, da pomagajo tisočim članom Zveze do stalnega napredka in sporazuma. To želi vsak Clevelandčan, naj si bo član ali ne. Na vrsti ima konvencija silno živje razprave. Treba je urediti medsebojen nesporazum, kar bo lahko, če se slablo loči od dobrega, nadalje pa ima konvencijo prevzemo vptjašanje, ali bo Slovenska Delavska Podpora Zveza še nadalje korakala sama za sebe med delavskimi organizacijami za podporo svojih članov, ali se bo pridružila svojim večjim sestram, kjer bo tako lahko v izdružnosti in bolj sigurni meri delila podpore svojim članom. Vsi bi želeli, da se to zgodi, kajti cepljene moči posamezno ne morejo roditi dobrega, sadu, pač pa celjenje, če se predruži zraven drevesu, prinese najlepši sad. Geslo vseh slovenskih Jednot in Zvez je: V združenju je moč, in vsi prijatelji Zveze tudi tako pričakujejo. Se enkrat torej kličemo navzčim delegatom in glavnemu odboru: Dobrodoši v naši sredini, in naj postane vaše delo plodonosno za vse Slovence.

V počast delegatom so se okrasile številne hiše v slovenski naselbini s slovenskimi in ameriškimi zastavami. Konvencija je bila uradno odprtta v pondeljek, 5. maja ob 8. uri zjutraj v Primož Kogojevi dvorani.

Dopolne so se pregledovala pooblastila delegatov, potem se preide na volitev konvenčnega odbora. Predsednikom je bil izvoljen Jos. Marinčič, podpred. Josip Žele, oba iz Clevelandu.

— Iz stare domovine smo dobili poročilo, in tudi starokrajski časopisi so prinesli novico, da je avstrijska vlada vzela našemu listu pravico prihajati v Avstrijo. Starokrajski časopisi so se ob tej prilici izjavili, da je pisal naš list preveč resnice za avstrijsko vlado, in da se resnica v Avstriji ne smeti, je že stara stvar. Venadar dosedaj so bili vsi naši listi v staro domovino redno dostavljeni, in tudi uradnega poročila še nimamo o zaplembi. Kajtor hitro poizvemo podrobnosti, napišemo o tem večji komentar.

— Kakih 500 Slovencev se je zbralo v nedeljo na Drugovičevem prostoru v Nottinghamu, da vidijo prvo igro baseballa, uprizorjeno od Slovenian Home lige. Prvo igro je imelo društvo St. Louis proti društvu Edinost, in uspeh igre je bil sledec: Dr. sv. Alojzija R 4, H 5, E 4. Društvo Edinost R 14, H 14 E 3. Pičerji pri dr. sv. Alojziju so bili Čučnik, Prince in Škoda, kečerji pa Princ in Hrvat. Za dr. Edinost je bil ves čas pičer Perko, kečer pa Zupančič. Prvo igro je torej

zgubilo dr. sv. Alojzija in sicer je razmerje 4:14. Drugo igro je igralo dr. Z. M. B. proti dr. Edinost. Uspeh je bil sledec: Društvo Z. M. B. R 7 H 7 E 3. Društvo Edinost: R 14, H 14, E 2. Dobilo je dr. Edinost in sicer zopet 7:14. Pičerji za Z. M. B. so bili Fabjan in Maylin, kečerji pa Jancar in Svetec. Perko od dr. Edinost je pregnal sam 23 odbitalcev od igre.

— Veliko zanimanje vlada med slovanskimi krogmi v Clevelandu za prvi vsesokolski zlet v Clevelandu, Ohio, ki se bo vrnjal v nedeljo, 8. junija v Luna parku. Sokoli vseh narodnosti se pridno vežbajo, da pokazejo pri javni telovadbi napredek ameriškega slovenskega sokolstva. Vstopnice za zlet, katerega udeležba bo gotovo znala tisoče in tisoče udeležnikov, so naprodaj pri John Goraniku in se dobe tudi v našem uredništvu. Cena vstopnic je samo 25 centov. Sezite po njih, ker jih bo kmalu zmanjkal.

— Mr. August Kaušek, ki je odšel v Oregon, kjer se je zainteresiral v podjetju za pridobivanje zlatega prahu in zrnatim sporoča, da delo tam fino napreduje. Kompanija se je reorganizirala in si nadela ime "Ohio-Oregon Land in Power Co. Mr. August Kaušek je bil zvoljen poslovodjem kompanije. Dosedaj raziskave so dosegale, da ima ena tona zemlje na onem svetu, ki so ga kupili do \$200 vrednosti zlata v sebi. Mr. Kaušek poroča, da posli izvrstno napredujejo.

— Seja skupnih društev, spašajočih k S. D. Z. se je vršila 30. aprila, je enoglasno sklenila, da se prirede veselica 1. septembra na delavski praznik ali Labor Day. Cisti dobiček veselice je namenjen za pokritje stroškov drugega gl. zborovanja S. D. Z. Vsa tukajšnja slovenska društva so prijavno prošena, da ne prirede na ta dan kako drugo veselico. Veselica se vrši na Drugovičevih prostorih.

— Prvo slovensko podjetje za prodajo opojnih pičač na debelo, se je radi dobrega blaga in točne potrebe ter nizkih cen tako priljubilo slovenskim gostilničarjem, da so posli te države neprestano naraščali. Seveda se je morala trgovina povečati, in baš kar je omisili velik nov tovorni avtomobil, ki bo blago hitreje razvajal po celem mestu.

— V našem uredništvu imajo pisma John Javornik, Frank Kapelj, Matevž Lapajne, in A. Žele. Ta pisma pošljemo nazaj, ekipa pa prišla, če se ljudje ne zglasijo do sobote. Pri Fr. Sakserjevi podružnici pa ima pismo Al. Žura, ki je jako nujno.

— Umrla je Karolina Adamič, in sicer v sredo zvečer ob 8. uri. Stanovala je na 1017 E. 64th St. Zapušča soproga in dva otroka. Pogreb se je vršil v soboto.

— Umrl je John Turk, star 48 let. Doma je bil iz Zverč, fara Hinje. Tu zapušča ženo, 2 hčere in sin. Stanoval je na 1171 E. 58th St. V Ameriki je bil 24 let. Pogreb se je vršil v petek.

— Slovenske Sokolice, ki spašajo k S. D. P. Z. katera Zveza ima sedaj v Clevelandu konvencijo, priredi delegatom v počast v soboto, 10. maja veliko veselico v Knausovi dvorani. Rojaki so uljudno vabljeni k tej veselicu, ker se lahko spoznajo z marsikam rojakom iz daljnjih krajev, kajti navzoči bodo tudi delegacije. Zacetek ob 7. zvečer.

Črnogorci gredo.

Vsi Črnogorci so zapustili Skader, ko so črnogorski generali sklenili, da se udajo Evropi.

VOJNO STANJE.

London, 5. maja. Črnogorci so danes zapustili mesto Skader. Vsi črnogorski vojaki in črnogorsko prebivalstvo je šlo v Clevelandu, Ohio, ki se bo iz mesta.

Da se bo to zgodilo, je bilo

jasno od onega trenuka, ko so sami Rusi svetovali Črnogorcem, naj se udajo želji Evrope in naj pustijo mesto, radi katerega ne bo nikdar mišljeno v Evropi. Črnogorsko prebivalstvo je v tih jezi zapustilo mesto, pred katerega obzidjem je obležalo 20.000 najboljših črnogorskih junakov, ki so zmanjšani, kakor jo hoče narediti Wilsonova vlada.

Republikanski kongresni poslanci trdijo, da nastane kriza,

če bodo spremembe pri colini

preveč radikalne. Baje so

republikanski veliki tovarnarji izrazili, da bodojo zapri

svoje ameriške tovarne in se

prešelijo v Evropo, kjer bodojo

lahko ceneje izdelovali blago

kot v Ameriki. Trpeli bodojo

delodajalci, farmerji in delavci.

Prihrankov ne bo brez posebnih

čimdalje več, draginja se bo

povzročilo take nemire, kakor

je v Londonu že sto let niso

videli.

Policija je po navodilu vlade

zadnjih teden prevedala vsak

govor na ulicah, radičesar se je

ljudstvo uprla. Sklenili so pri-

rediti veliko demonstracijo v

pred prostega govora, kar je

povzročilo takе nemire, kakor

je v Londonu že sto let niso

videli.

"Pobjite policijo! Ali smo v

Rusiji? Tirani! Prosti govor!"

ti kljici so doneli nad policijo,

ko se je razvnela splošna bitka.

Tisoče ljudi se je zbralo na

Trafalgar trgu. Vse je bilo mirno in tihi, dokler ni nekaj mal

možiček z rdečimi lasmi stopil

na govorniški kamen in začel

govoriti. Komaj je pa rekel

"Men of London", sta pri-

stopila dva policista, ki sta mu

z rokami zamajšila usta, potem

sta ga pa vrgla nad množico,

ki je padel na glave navzočih.

To je vzbudilo splošno ne-

voljo. Pričelo je leteti kamenje,

police so zvijigale po zraku, do-

čim je policija udarjala s kol

na desno in levo. Kamala je

začela teći kri. Nekdo drugi je

začel govoriti. Tudi tega je

policija zgrabilo in ga vrgla

med množico. V tem trenutku

se je na neki sufrageti posre-

čilo priti na govorniški kamen,

pa tudi ta ni odšla policisti

usodi. Policejo jo je zgrabilo,

toda ženska se tako branila,

da so ji potrgali skoro vso

obleko z života.

Policija je poslala po pomoč.

Prišli so konstableri na kon-

jih, ki so brez usmiljenja za-

čeli med množico. Toda

množica je bila tudi tako raz-

burjena, da se ni hotela umarniti.

Sele ko je policijski po-

veljnik naprosil vodje delavskih

stranke, naj pomirjevalno uplju-

vajo na množico, se je slednja

razšila.

Prerokujejo krizo.

Republikanski poslanci v kon-

gresu grozijo s krizo, če

demokratije spremeni-

jo postave za

colinino.

Policija v Londonu je imela

kravlj boj z množico, ki

se je potegovala za

prosti govor.

SUFRAGETE.

London, 5. maja. Javna revolu-

cija je pretila Londonu v ne-

deljo popoldne, ko se je zbra-

lo na Trafalgar trgu okoli 20

stošo ljudij, ki so napadli poli-

cijo. Za trenutek se je zdelo,

da bo kmalu ves London v

splošni ustaji.

Policija je po navodilu vlade

zadnjih teden prevedala vsak

govor na ulicah, radičesar se je

ljudstvo uprla. Sklenili so pri-

rediti veliko demonstracijo v

pred prostega govora, kar je

povzročilo takе nemire, kakor

je v Londonu že sto let niso

videli.

"Pobjite police! Ali smo v

Rusiji? Tirani! Prosti govor!"

ti kljici so doneli nad

NAROČNINA:
Za Ameriko \$2.00
Za Evropo \$3.00
Za Cleveland po pošti \$2.50
Posamezne številke po 3 centih.

Dopisi brez podpisov in osebnosti se ne sprejemajo.

Vsa pisma, dopisi in denar naj se pošilja na:

CLEVELANDSKA AMERIKA,
619 ST. CLAIR AVE. N. E.
CLEVELAND, O.
EDWARD KALISH, Publisher.
LOUIS J. PIRC, Editor.

ISSUED TUESDAYS AND FRIDAYS.

Rent by 15.30 Slovenske (Kramers) in
the City, I. Ave., nd and elsewhere. Ad-
dress to us on request.

TELE. CUY. PRINCETON 189

Registered as second-class matter January
8th 1900, at the post office at Cleveland, O.
under the Act of March 3, 1879.

No. 36 Tue. May 6'13. Vol VI.

Kogar zadene.

Kratkovidni se kmalu zaljubijo, toda kratkovidnost zgubi vselej, kadar se poročijo.

Ce je skušnja najboljša učiteljica, potem pa v resnicu ne moremo razumeti, zakaj je imel modri Salomon teliko ženski.

Ljudje niso nikdar zadovoljni. Kadar kaj imajo, hočejo več, kadar pa ničesar nimajo, pa seveda tudi godrnjajo.

Marsikdo je že s pšenico spekuliral na tak način, da niti kruha za lakoto ni mogel kupiti.

Razloček med umetnostjo, poklicem in rekodelstvom je, da ta reka delstvo vedno lahko redi moža, ki se razume nanj.

Vsakdo je zidar svoje nešreče.

Zadovoljnost je boljša kot bogastvo, teda daj revnemu človeku bogastvo, pa bo zadovoljen.

Kakor hitro se kdo hvali, kaj bo jutri naredil, vprašaj ga tako, kaj je naredil včeraj.

Marsikak mladenič upa v življenju dobiti srce, toda na vredno dobi samo križ.

Za našeškušnje plácamo vendo — preveč.

Gostilna je klub ubogega moža, toda mesečna plača za tak klub je jeko visoka.

Pameten mož svetu nikdar ne počake, kako je neumen.

Pri ženskah je molčenost, da zaupajo skrivenost sam svojim najboljšim prijateljicam.

Egoist je mož, ki misli, da je sam veliko boljši kot si ti.

Kdor hoče dobro živeti, mora za tri delati.

Omožena ženska dvomni toliko časa nad ljubezni svojega moža, dokler si svoje nogavice in kravate sam kupuje.

Ne sedi nobenega človeka po zunanjosti, tudi slabčičen človek ni vedno milijemar.

Delavni dan ludila ima štirindvajset ur.

Da ni delo potreba, potem bi bilo delo zabava.

Lažje se dobi denar po skupini, kakor za skušnjo denar.

Kdor kaj obljubuje, mora iti najprvo v solo, kjer se učijo najbolj zvite izgovore na pamet.

Protestantovski episkopalni župnik v Brooklynu ne pusti otrok črnih staršev svojo cerkev. Pobožni mož ima čisto prav! Črni otroci spadajo po njegovem nauku v cerkev protestantskega - episkopalnega črnega Boga. Kako so danes vendar nekateri duhovni že propadli!

Kdaj je zločinec še naredil? Sofia Burke, ki je znana policiji celega sveta, se je po štiridesetih letih svojega delovanja kot ulomilka in roparica odločila, da posveti konec svojega življenja reformiranju mladih zločincev. V ta namen je spisala knjigo, kateri je dan naslov: "Ali se zločini splačajo?" Stara roparica je sama naredila pri tem dva milijona dolarjev.

Francoska vlada ima letos en tisoč milijon frankov pri menjkljaju. Vsakdo ve, kdo na Francoskem vlada. In konec

no, se Franciji, ki ima že 37 milijonov frankov dolga, en tisoč milijonov vendar ne bo prav niti poznalo.

Kdo ima največ korišči od štrajka?

Trgovinskemu tajniku pod Taftovo vlado, Nagelu, je bilo poslanio posebno izvestilo o cehu premoga in o plačah premogarskih delavcev. Iz tega obvestila je več časopisov smatralo, da vočigled velikih cen za premog, se s tem koristi največ premogarjem, ki imajo radi te večje plače.

Preteklo leto so dobili premogarski delavci v Pensilvaniji in sosednjih državah 25 centov več na tisto premoga, in premogarski baroni so se hvalili, da so s tem povisili plače premogarjem. Teh 25 centov so premogarji dobili po dolgem štrajku. Iz tega izvestja se vidi, da so premogarski baroni delavcem štiri milijone dolarjev celotne povečane plače, sami so pa zasluzili trinajst milijonov dolarjev, ker so dvignili ceno premoga. In ako odstremo štiri milijone, katere so dali premogarjem, jih je ostalo še devet milijonov, katere so z mirno vestjo vtaknili v žep.

Tako so dobili premogarji, lastniki premogovnikov in prodajalci premoga vsi zasluzili nekaj pri štrajku, dočim mora navadni državljan dobitek vseh teh ljudij plačati iz svojega žepa. Državljan je moral plačati več za premog, ker so kapitalisti premog podražili, in podražili so ga, ker so premogarji dali večje plače. Iz tega se vidi torej, da je kapitalisti imajo vedno nekaj, kar kradejo. Kadar ne kradejo očitno, pa kradejo pod krinko izboljšanje delavskih plač. Ako dajo svojim delavcem povečane plače, store to iz namena, da prileti tudi v njih žep, se enkrat tolkinja svota kot jo delavci.

Toda tako se ni delalo samo lastnko letos. Ko so se vršili veliki štrajki leta 1900 in 1902 so povečali lastniki premogovnikov v delavcem plače za 32 centov pri toni premoga, in ti robarji so objednem dvignili kar cel dolar pri toni premoga, tako da premog, ki je bil prej \$2.25 ena tona, je bil potem \$3.25. Delavec je dobil od te ga samo 32 centov, 68 centov je pa spravil v žep kompanist, in tako je moral zopet državljan plačati, če je hotel kuriti s premogom.

Dobri računarji, ki se razumejo na posle velikih premogarskih baronov, so izračunali, da so kapitalisti na ta način tekonom zadnjih deset let odrli ameriško prebivalstvo za kakih 300 milijonov dolarjev. Kapitalistom ni bilo treba cene povisiti, pa bi vseeno še toliko zasluzili, da bi bili vsi milijonarji. Toda ameriško ljudstvo je že tako navajeno, da plača vse, za kar se mu predloži račun, etudi so računi tolikokrat krivični. Zato pa je malo upanja, da bodo štrajki kdaj prenehali, ker ravno eni, katerim bi morali štrajkarji kaj skočiti nadirejo največ degarja radi strajka.

Pomisliti pa moramo tudi, da pridobivanje premoga ne velja povsod enako. Po nekaterih krajih se premog z lahkoto spravlja na površje, po drugih krajih pa so zopet večje težave s tem. Iz tega sledi, da imajo lastniki premogovnikov po nekaterih krajih večje stroške za pridobivanje premoga kot po drugih, torej je tudi nemogoče, da bi vsi lastniki premogovnikov prodajali premog po isti ceni, ker če bi bilo to res, tedaj bi eni zasluzili ogromne svote, drugi pa primeroma manj. Razven tega je pa v mnogih krajih premogovnik in železnica last enih in istih ljudij. In premeteni premogarski baroni dčijo isto, kar so zguibili pri pridobivanju premoga, nazaj pri prevajanju premoga, ker računajo več za prevoz. Kompanistom je torej vseeno odkod pride dobiček, samo da je žep poln.

Edini način, po katerem bi

se moglo lakše stvari preprečiti, da premogarske družbe po svoji volji dvigujejo cene premoga, je ta, da postane država lastnica vseh premogovnikov. Ker so kompanisti tako močni včasih, da kršijo celo postave, ne da bi bili kaznovani, more samo vlada odpraviti take zlorabe.

Iz vse pa vidimo, da so premogarski baroni isti, ki imajo od štrajka korist, ker ono berasko povečanje, ki je dobilo delavci, morajo delavci na drugi strani dvakrat plačati, ko postane vse, kar potrebujejo za življenje, veliko dražje.

Povest o cekinih.

Iv. Baloh:

Sedel je pri Petrovih za pečjo. Stpel sem v sobo neopenjen, nikogar ni bi lo v hišo. Ona je šla zaradi trgovine na potovanje, an pa je pospravljala narejeno platno dolni v klesti v različne skrinje. Pri pečji pa je sedel občinski revezber, Žbale po imenu. Štel je sprostil, tudi gospodje patri, o vsi, pa gasilci me bodo nosili, vsak bo dobil po tri krone in južino in osmico bo, trije gospodje, kot pri vseh. Enaka pravica za vse. Če plačam, zakaj bi ne?

Ampak Matevž, ta pa je zraven ne smet. O, dobro vem, da komaj čaka, da bi se Žbale stegnil, pa se ne bo, kadar bo on hotel. Ne, Matevž — niti vinjarja! Če bi Matevž dobil te cekine, oh, oh, teda vas rajši vržem v tolumn na dno pri Balantovi žagi. Da bi vse zapil, oh, nikoli!"

Nekaj je padlo na tla. Najbrž je domača mačka prevrnila kako posodo. Žbale se je prestrašil, umolnil, spravil cekine, zgrabil palico, da bi odšel. Tedaj sem edsel tudi jaz.

Žbale je bil človek, ki ga je poznal vsak otrok. Enakomno je dohol po ulicah dan za dan. Vsakdo je poznal njegovo obliko, star klobuk z vedno svežimi cvetlicami, stare irhaste hlače, ki so že davno videle Abrahama, stare živence, ki so bili zvesti njegovi spremljevalci poleti in pozimi. Na hrbitu je nosil običajno vrčo, v kateri je bilo le nekaj posode in par leseni žile.

"A tak," sem dejal ter prisploh, da je Žbale še na skupaj, in Žbale je prešel za neštetokrat, vsak dan po večkrat v skribi, če se ni — kot je dejal — kakšen revezber, da bi bil pa le. Ni čudno, da niso imeli več pravne lepote, kajti Žbale jih je prešel zastonj v samostan, če je na skribi prepozno prisel in so mu drugi odjedli, kakor je dejal sam, je pa šel v kako drugi hišo. Da bi bil pa kupil kruha, tegata pa bi storil. Kajti, kadar je nabral drobiža za deset kron je šel prositi v prodajalno, naj mu dado cekin. Pogledai ga je, če je prav, pa ga spravil v svoj mošnječek. In tako jih je bil dolesj petintrideset.

Zapravil ali porabil ni nikdar viti vinjarja, saj ni imel nobene potrebe: ni pil, ni kadi. Spravil je v praznem Petrovem hlevu, zjutraj je odšel, zvečer prispel. Tako je teklo njegovo življenje enakomerno naprej mesec za mesecem, leto za letom.

Žbale pa ni imel le enega dolesj petintrideset. Zapravil ali porabil ni nikdar viti vinjarja, saj ni imel nobene potrebe: ni pil, ni kadi. Spravil je duhovnik in Žbale pokopal tik mrtvašnice. Po grebev ni bilo: le neke ženice, ki so prisile iz cerkve, so od daleč gledale. Tudi Matevž ni bil dva dnevi, tam, zapusčen. Gorela mu je le ena lučica. Še strežnik, ki ga je varoval, ga je zvečer zapustil, mrtvašnico zaklenil in dejal: "Saj nima več cekinov."

Vršil se je pogreb. Zgodaj zjutraj so prišli možje in prinesli Žbalem iz mrtvašnice. In ni mu pel veliki zvon, nosili ga niso gasilci, niso prisili patriprisel je duhovnik in Žbale pokopal tik mrtvašnice. Po grebev ni bilo: le neke ženice, ki so prisile iz cerkve, so od daleč gledale. Tudi Matevž ni bil dva dnevi, tam, zapusčen. Dva večera se je že zamudil v gostilni in napravil dolg na račun. Tisto jutro je zaspal. Prišel je sicer k pogrebu pa Žbale je bil že pokopan.

Sodnik je dal Matevžu polagoma po en cekin. Matevž jih je hitro prarabil.

Povest o Žbalem je hitro minula. In ko so se porabili tudi njegovi cekini, je izgubil tudi spomin na nje.

In deset let, že imam, o, ya umrl še ne bom. So že šli tisti podvar v zemljo, ki so Žbalem preročevali, da bo umrl. Pa ni! Žbale še nosi cekine, tisti so pa tiko. Pa, če bom umrl, bom umrl tako, kot sem Tonetu narocil. To pa getovo, da pozimi ne bom umrl. O ne, da bi go spode zeblo, tegaj že ne. Umrl bom poleti, okoli sv. Jurja, takrat imajo ljudje največ časa, mraza ne bo, vse bo doma, in ko se bo izvedelo, da je Žbale umrl, pa bodo vse prisli k pogrebu. Pa, veliki zvon bo zape!

— O, sem že naročil, da bodo zvonarjem nesli gori v zvonik vselej po dva litra najboljšega vina, da bodo zvonili dolgo, cele ure. In vsa fara bo govorila: Žbale zvon, pa tako dolgo, seveda, imel je cekine! — Tega pa ne bo noben povedal, da sem jih pristradal! To bo lepo! Vsi gospodje bodo pristi, tudi gospodje patri, o vsi, pa gasilci me bodo nosili, vsak bo dobil po tri krone in južino in osmico bo, trije gospodje, kot pri vseh. Enaka pravica za vse. Če plačam, zakaj bi ne?

Prigodilo se je pa, da sta na neki svetbi prišla z Matevžem skupaj. Sprla sta se, in skoraj bi se bila stepla, da niso ljudje zaščitili. Žbale se je na jezu napisil, pa se mu je dalecogniti, je pa toleko časa s palico brskal po tleh, da je Matevž odšel.

Lansko leto je bilo nenavadno veliko oklicev in v porok. Žbalem so rekli nekateri, da je neumen. Pa ni bil. Dobro je vedel, kje je kakšna svetovščina in nikjer ga ni manjkal.

In takoj je Sovraštvo med obema vedno bolj naraščalo, mesto da bi se zmanjšalo. Še vedeti se nista mogla. Če je Žbale videl, da se mu je Matevž bliža, se mu je dalecogniti, je pa toleko časa s palico brskal po tleh, da je Matevž odšel.

Prigodilo se je pa, da sta na neki svetbi prišla z Matevžem skupaj. Sprla sta se, in skoraj bi se bila stepla, da niso ljudje zaščitili. Žbale se je na jezu napisil, pa se mu je dalecogniti, je pa toleko časa s palico brskal po tleh, da je Matevž odšel.

Prigodilo se je pa, da sta na neki svetbi prišla z Matevžem skupaj. Sprla sta se, in skoraj bi se bila stepla, da niso ljudje zaščitili. Žbale se je na jezu napisil, pa se mu je dalecogniti, je pa toleko časa s palico brskal po tleh, da je Matevž odšel.

Prigodilo se je pa, da sta na neki svetbi prišla z Matevžem skupaj. Sprla sta se, in skoraj bi se bila stepla, da niso ljudje zaščitili. Žbale se je na jezu napisil, pa se mu je dalecogniti, je pa toleko časa s palico brskal po tleh, da je Matevž odšel.

Prigodilo se je pa, da sta na neki svetbi prišla z Matevžem skupaj. Sprla sta se, in skoraj bi se bila stepla, da niso ljudje zaščitili. Žbale se je na jezu napisil, pa se mu je dalecogniti, je pa toleko časa s palico brskal po tleh, da je Matevž odšel.

Prigodilo se je pa, da sta na neki svetbi prišla z Matevžem skupaj. Sprla sta se, in skoraj bi se bila stepla, da niso ljudje zaščitili. Žbale se je na jezu napisil, pa se mu je dalecogniti, je pa toleko časa s palico brskal po tleh, da je Matevž odšel.

Prigodilo se je pa, da sta na neki svetbi prišla z Matevžem skupaj. Sprla sta se, in skoraj bi se bila stepla, da niso ljudje zaščitili. Žbale se je na jezu napisil, pa se mu je dalecogniti, je pa toleko časa s palico brskal po tleh, da je Matevž odšel.

Prigodilo se je pa, da sta na neki svetbi prišla z Matevžem skupaj. Sprla sta se, in skoraj bi se bila stepla, da niso ljudje zaščitili. Žbale se je na jezu napisil, pa se mu je dalecogniti, je pa toleko časa s palico brskal

Ustanovljena 13.
novembra 1910.

Glavni sedež:
Cleveland, O.

Predsednik: JOHN GORNICK, 6105 St. Clair Avenue.
Podpredsednik: MARY COLARIC, 15820 Calcutta Ave.
Tajnik: FRANK HUDEVERNICK, 1249 E. 60th Street.
Zapisnikar: JOHN JALOVEC, 1249 East 55th Street.
Blagajnik: MICHAEL WINTER, 6030 St. Clair Avenue.
Nadzorniki: ANTON OSTIR, 6030 St. Clair Ave.; FRANK ZORIC, 1365 East 55th St.; MICHAEL WINTER, 6030 St. Clair Avenue.
Porotnik: ANT. AHCIĆ, 6128 St. Clair Ave.; FR. ZIBERT, 6124 Glass Ave.
Poblaščenec: ANTON GRDINA, 6127 St. Clair Avenue.
Vrhovni zdravnik: J. M. SELISKAR, 6127 St. Clair Avenue.
Vsi dopisi in druge uradne stvari naj se posiljajo na glavnega tajnika,
denarno zakonsko pa na glavnega blagajnika.
Zvezino gledilo "CLEVELANDSKA AMERIKA"

Poljedelstvo in obrt.

Brez dvoma je več zlata zapanega na poljih, njivah in ravnih, kakor se ga more dobiti na celem svetu v vseh zlatih rudnikih, kolikor jih poznamo. Zlato, ki se nahaja v materi zemlji, osrečuje vsa zemeljska bitja, in sploh vse, kar biva in laž po zemlji in nad zemljo. Celo črvi niso izvzet.

Bogatini, ki imajo denar, dobro vedo, da denar ni nikjer bolje naložen, kakor v zemeljskih pravicah, da se nikjer ne more dobiti večjega bogastva, kakor s prednjim pridelovanjem zemlje, ki nosi človeku rodovitnost in mu daje vse, kar potrebuje človek za svoj obstanek v tem burnem življenju.

Poglejmo naravnost ogromno vrednost, ki so jo imeli farmerji Zjednjenih držav leta 1910. Iz tega leta so namreč najboljši podatki glede poljskih pridelkov na raznih farmah. Samo ovsa so tega leta pridelali za 412 milijonov dolarjev vrednost koruze so pa računali nad 800 milijonov dolarjev. To so naravnost ogromne svote, o katerih ima maloko pojem. In če smo primerjali prej rodovitnost zemlje z zlatom in srebrom, ki leži zakopano v zemlji, moramo reči, da je bilo to pravčno povedano. Samo na ovsu in koruzi so dobili američanski farmerji pred dvema letoma 1200 milijonov dolarjev, še statistika istega leta nam kaže, da se je izkopal zlato samo za 79 milijonov dolarjev in srebra za 74 milijonov dolarjev. Kdo ima torej večjo vrednost? Zlatar ali farmer. Komu daje zemlja večje bogastvo? Zlatarju ali farmerju?

In vendar 1200 milijonov sami za koruzo in ovos niso velike številke, če upoštevamo, kako velikansko obsežnost ima američki svet. Američki farmerji naredili še veliko več na svoji zemlji, če bi racionalno gospodarili. Da razjasnimo to stvar našim čitateljem, hočemo povedati en vzgled. Delavec ali premogar dela svojih deset ur dan ne prestanost z matiko in krampom, kopljje, nalaga in tolče, da se ves znoji. Ali dela farmer toliko? Nikakor ne. Farmer prerahlja svojo zemljo, jo pognoji, okeplje nekoliko, kadar se rastlinje pokazuje iz zemlje, potem pa izroči celo rast naravi, da skrbi naprej za dobiček. In če bi torek rekli, da ima farmer velikanske dobičke, bi tudi lahko povedali, da bi imel farmer v Ameriki še 50 procentov več pridelka in zasluga, ko bi se ravno toliko trudil kot se trudi delavec v jamah, če bi farmer toliko delal na dan kot dela delavec globoko pod zemljico.

In vendar je farmerstvo glavni vzrok naravnega bogastva, glavni vzrok svobodne države. Od kmeta, od farmerja, kakor se reče v Ameriki, je odvisen cel svet, ker želdec ima veliko govoriti pri življenu in ravno ta želdec preskrbljuje farmer s svojimi pridelki. Brez farmerja ni industrije, in zato se moramo toliko bolj čuditi, zakaj vlada ne podpira farmerja bolj kot ga je dosedaj. Za vsak drug poklic v človeškem življenju se vlada bolj interesira kot za poklic farmerja. Da se američki farmerji ne brigajo sami za svoje farme, tedaj bi tudi takoj pel božen, kakor potreba v starri domovini.

In vendar čujemo tudi med

čim maščevati nad svojimi tovarisci delavci. Slovenci, samozato, ker ne marajo ostati v njihovi pravzaprav pravilno italijansko nemški organizaciji. Da bodo s tem nastopom dosegli ravno nasprotno, kar je jasno.

Krstni boter s sokolskim znakom. V cerkev v Tomaju so prinesli h krstu. Prišel je kapelan, da bi izvršil svoj posel. Naenkrat pa je ta mož zagledal, da ima boter sokolski znak. Kot bi ga pičil gad je skočil in zahteval, da naj boter sokolski znak, ki je po njegovem nadziranju znak svobodomiselnosti, odstrani, ker sicer ne krsti otroka. Botru se je zdelo prenumno prekratiti se s kaplanom, vtaknil je sokolski znak v žep in krstili so mladega Cirila.

Ali imate mogoče pohištvo naprodaj? Ali bi radi prodali? Denite mali oglas v "Ameriko". in pohištvo bo kmalu prodano

Mali oglasi.

VAŽNO ZA NEVESTE!

Kadar potrebujete vaše porocene obleke, vence, šopke, šlajanje in vse drugo, kar nevesta potrebuje, ne pozabite si ogledati moje fine in moderne prodajalne s svežim blagom, kjer dobite najlepšo zalogo svilenil oblik in drugih potrebičin. Vsaka nevesta ima v takem slučaju velike stroške, če pa želite vaše stroške zmanjšati in prihraniti denar, kupite vse, kar potrebujete pri meni, ker cene blagu so vedno najnižje. Za obilen obisk in podpiranje mojega novega podjetja, se najtopleje priporočam in bom tudi vedno hvalejš.

BENO LEUSTIG

6424 St. Clair ave.

Tretja vrata od Addison Rd.

(43)

Naprodaj je pravica za škrljenje cest od 36. ceste do Gordon Parka. Proda se tudi voz. Prav poceni. Dobet zaslužek za vsakega. Vprašajte pri Frank Kracker, 6102 St. Clair ave.

(37)

Dekle dobri takoj stalno in dobro službo za hišna opravila, Viktor Bernot, 643 E. 160 St. Telephone Wood 194 W. (38)

V najem se odda dober saloon na 5703 St. Clair ave. Rent jaka poceni. Vprašajte Shoehofen Brewg. Co. 3843 Superior ave.

NAZNANILO.

Naznjam vsem svojim edjemalcem, da sem se preselil s svojo trgovino, prej na 5823 St. Clair ave. na 6033 St. Clair ave. Priporočam se vsem, da se nadaljuje ostanek zvesti odjemalcu ko desedaj, ker bom vsakega postregel po najboljši moči.

LOUIS GORNICK,
6033 St. Clair ave.

POZOR!

Delo debijo močni in dobr delavec za "fondre". Navadni delavec, dumperji in pomagaci molderjev. Oglasijo naj se samo oni, ki hočejo stalno delovati. The Ferro Maschine in Foundry Co. Hubbard ave in 66th St. (43)

Išče se partner pri zavarovalniškem in zemljiškem podjetju. Mlad mož star nad 22 let do 25 let. Slovenec ima prednost. Oglasite se pri Mr. Kresse, 6620 St. Clair ave od 7. do 8. zvečer. (38)

Spodaj podpisani iščem rojaka Frank Fendricha. Pred nekaj meseci jih bival v Crab Tree, Pa. Box 313. Sedaj ne vem kje se nahaja. Prosim cenejo rojake, da mi naznani njegov naslov, ali pa naj se sam javi, ker bo v njegovo kerest. Matias Jevč, Box 148. Yukon, Pa. (40)

Išče se čedna soba brez hrane za eno osebo. Vprašajte v uredništvu. (37)

Soba za dva fanta s hrano ali brez hrane se dobi na 5495 Hamilton ave. (38)

POZOR!

Clanom dr. Lunder-Adamic in sv. Jožefa naznjam, da sem se preselil iz 1131 E. 63 St. na 1135 E. 63rd St.

A. Bolka.

Pod jako ugodnimi pogoji se proda hišna oprava radi selitve. Prevzame se tudi lahko stanovanje v najem. Vprašajte 1390 E. 41 St.

Delo dobi pridna in zanesljiva dekllica za hišno opravilo. Le dobre dekllice naj se oglašajo. Dr. Biskind, 2305 E. 55th St.

Slovenka išče službe za ribanje ali pranje. Vprašajte 1593 E. 41 St. Fr. Švegel. (38)

POZOR!

Spodaj podpisani izjavljam, da moja žena nima v mojem imenu nikjer ničesar naročevati in za njene dolge vodi jaz plačnik nisem.

M. Mlakovič.

Naprodaj so tri hiše, lot 40x135. Prinešo renta \$47.00 na mesec. Kdor hitro kupi, dobi vse tri hiše za \$4100. V hišah je napajana voda in plin. Polovico se plača takoj, drugo na obroke. Vprašajte na 1730 E. 37th St. (36)

Krojaški pomočnik dobi službo. Vprašajte naj se takoj pri Fr. Poje, 1374 E. 40 St. (36)

Kdor želi imeti hišo v najem in sicer na svežem zraku, naj se oglaši pri Anton Darovec, Stop 125, Nottingham, O. (39)

Deklica, ki zna angleško in slovensko dobi delo pri zdravniku. Za lahna hišna opravila samo nekaj ur ali za celo dan. Vprašajte pri dr. Fink, 6202 St. Clair ave. (37)

Hiše naprodaj.

V sredi slovenske naselbine imam veliko hiš naprodaj. Vse bolj natančno lahko vidite napisano na moji tabli pred mojim stanovanjem. Imam tudi na E. 45. cesti. Hiša za 2 družini. Skriljeva streha in velik lot. Proda se za \$2000. Imam tudi mnogo hiš in Collinwoodu naprodaj, dobitje se na obroke, mnogo hiš in lotov v Nottinghamu. Za nadaljnja pojasnila vprašajte pri John Zulich 1197 E. 61. St. (38)

POZOR!

Za Collinwood značane cene. Naznjam vsem posebnostim, ki so popravljali za ene ali druge vrste čevlje, da imam sedaj v zalogi vse vrste, roberje in druge. Tudi poletno blago. Se priporočam rojakom za udeležbo.

Josip Kos,

15406 Calcutta ave. Stop 116.

Lepa prilika. Proda se posestvo v starri domovini, in sicer dve hiši, gospodarska poslopja in šest gladžev. Posestvo je v vasi Glogovica, št. 25, fara Št. Vid pri Zatični, Kranjsko. Proda se prav poceni. Vprašajte pri John Skvarča, 945 E. 63rd St. Cleveland, Ohio. (41)

POZOR!

Ce želite vzeti stanovanje v najem ali kupiti hišo in lot v Collinwoodu, pridite najprej k meni in poglejte, kaj je na razpolago.

Harold E. Emerich, Zemljišča na prodaj, zavarovalnina, javni notar, 16205 St. Clair ave.

Tel Bell Eddy 649 J. Tel. Cuy. Wood 58. (40)

Naprodaj trgovina

v sredi slovenske naselbine, kjer se prodajajo čevlji, moški klobuki in srajce in spodnja oprava. Trgovina ima mnogo odjemalcev, lepo zalogo. Proda se radi odhoda v staro domovino. Vprašajte pri John Zulich 1197 E. 61 St. (38)

Naprodaj je hiša, ima 9. sob, in druga hiša, ki ima 5 sob, voda plin, kanal, dober let. Na 1602 E. 27 St. Clair ave. Cena \$3500. Vprašajte na 1230 St. Clair ave. (38)

AUSTRO-AMERICANA

S. S. CO.

Direktorska vožnja med New Yorkom in Avstro-Ogrsko NIZKE CENE.

Fina podvorbja, električna luč, izvrstna kuhinja, prosteto vino, kabine tretjega razreda na ladji Kaiser Franz Joseph I. in Martha Washington. Govorijo se vse avstrijski jeziki.

Kompanija ima sledete drovjake: Kaiser Franz Joseph I., Martha Washington, Laura, Alice, Argentina, Ocenia, in nove ladje se bodo delajo. Za vsa podrobnosti se obrnite na generalne agente.

Phelps Bros. & Co.

2 Washington St. New York, N.Y.

ali pa na prislane agente v Z. D. in Canada

OZON

Upjetičnih.

Če imate hud kašelj, krehate in pljujete, če imate bolečine v ledju, če zgubivate težo, če nimate apetita, se potite ponoc in ste sploh slab, pojrite takoj k zdravniku, če nečete postati žrtev časovne bolezni — jetike.

Edino pravo sredstvo, s katereim se moremo varovati proti jetiki je

OZON

S samim **OZONOM** so se dosegli čudoviti uspehi pri vseh boleznih pljuč, ledja in krv, tako da so skoro vsa zdravnišča v državi že upeljala ozonske aparate.

Ne zgubite upa!

OZON je pomoč, katero iščete in vedno bo uspešna. Ni treba več, da zapustite dom, družino in prijatelje in grešte tisoče milj, daček, da dobite pravi ozon, ki ugonobi bacile jetike. Učenjaki so prinesli to slavno zdravilo v naše mesto, in ozdravljenja po tem zdravilu so bila čudovita. Ni vam treba niti enega dneva zgubiti od vsega dela. Ko pride to zdravilo v pljuča in kri, takoj čutite njegovo korist, in v kratkem zmanjšate kašelj, vaš apetit je dober, spanje se vrne, pridobite na moči in teži.

Vsa pojasnila o tem zdravljenju dobite v uradu

Dr. L. E. Siegelstein,

308 Permanent Bldg.

746 Euclid ave.

Našli smo

da je slovenski zobozdravniški zavod imel krasen napredok leta 1912. Posli so se povečali za 40%, cena se ostale iste. Ena cena vsem ljudem vselej. Tu se ne poganja, vi dobite za kar plačate. Najbolje delo za srednje cene. Nekaj vzrokov, zakaj smo vedno zaposleni.

1. Mi ne rabimo slabega, drobnega zlata. 2. Instrumenti so čisti. 3. Delo najbolje. 4. Cene zmerne. 5. Občevanje uljudno. Vaš jezik se govori pri nas.

7. Izkušen zdravnik sedem let. 8. Naši bolniki nas priznajo. 9. Samo najbolje blago se rablja.

10. Največjo posvetovalnost posvečamo Slovencem. 11. Vrednost delavnic dobitje pri nas. 12. Derečno zdravje brez bolečin. 13. Delo garancirano 10 let, če se kaj pokvari, zastonj poprav

OB REKI RIO DE LA PLATA

POTOPISNI ROMAN.

SPRVA KAROL MAY

Za "Človeško Ameriko" priredil
L. J. P.

Konečno se pa krog odpre in vidim, kako stopi brat na prej. Polutok zapusti in sanju in mož gre z njim. Najbrž je brat hotel tega peljati v naše skrivališče. Plazim se za njima. Makhoma se pa ustavi, in sedaj vidim, da zavezuje brat vojku oči. To je bilo tako hvalejedno, ker naše skrivališče ostane neznano vojakom. Sedaj me opazi tudi brat. Dam mu znamenje, naj ne govoril menoj, nakar se v naglici podam naprej. Tako pridev v taborišče, ne da bi kdo slutil od vojakov, da sem vse opazoval.

Kmalu pride tudi brat za menoj. Naši prijatelji skočijo kviku. Brat pa odvzame vojaku zvezno spred oči. Začuden gle da kavakrist okoli sebe.

"Kaj ste vojaka s seboj pripeljali, brat Hilario?" vprašam jaz navidez začuden. "Ali je bilo to potrebno?"

"Da, senior," odvrne brat. "On je lahko posredovalec med nami in med svojimi."

"Dobro. Kako so vas pa sprejeli?"

"Ne slabo. Bili so stvedno začuteni, ko so slišali, da smo že tukaj. Prav veselilo jih je tudi mene prijeti, toda povedem sem jim, da bo major v tem slučaju brez pardona ustrezen."

"To bi se na vsak način zgodilo. Torej sprva vam niso vrili, da imamo majorja v oblasti?"

"Jako teško."

"In sedaj ga hoče ta mož videti?"

"Videti in govoriti z njim."

"Tega pa jaz ne morem dovoliti."

"Zakaj ne, senior?"

Bratu pomignem, nakar se umaknem nekajko vstran in mu razložim: "Mož ne sme vedeti, kako sem rešil oba jetnika in kako sem dobil majorja v roke. Povedal bi svojim tovarjem, ki pa ne smejo zvesti, da sem bil jaz na polutoku. Jaz grem že enkrat tja, da pripeljem tudi oba Montesa."

"Senior, ali ni prenevorno?"

"Ne. Celo prav lahko bo, če boste igrali ulogo, katero sem vam prisodil."

"Kakšno ulogo pa, senior?"

"Predno govoriva o tem, moram zvesteti, če so bili bila mora pripravljeni izročiti svoje ujetnike."

"Nikakor nečejo tega storiti."

"Kaj pa zahtevajo?"

"Oba Montesa izročimo samo pod tem pogojem, da jim vrнем majorja, poročnika in oba njegova spremjevalca."

"Take! To bi nas predoiglo očitko."

"Tega mnenja sem tudi jaz."

"No, torej bo treba z zvijačo nastopiti. Peljali boste posredovalec zopet nazaj na polutok. Pri tem morate samo paziti, da vi ne stopite na polutok. Labko se naredite tako kot mi jih ne župali. Prepričan sem, da boste prišli vsi k vam, s čimur jih zvabite s polutoka del Jacare, in jaz imam prosto roko."

"Hm! Načrt ni slab. Upam, da se bo tudi posrečil."

In po tem pogovoru se zopet obrneva k vojaku, ki je zahteval, da vidi majorja.

"Ali hočeš z njim govoriti?" ga vprašam.

"Gotovo," odvrne. "Saj ga moram vendar vprašati, kaj naj znameno."

"Ni potreben. Vas je vendar petdeset mož, in med njimi se kdo dobi, ki ima toliko pamet, da pove, kaj naredite."

"Toda brez majorjevega dovoljenja ne smemo ničesar zaretiti."

"On vam ne more zapovedati, ker je naš jetnik. Izvole si drugega načelnika."

"Ga že imamo."

"No, torej poslušajte njegova povelja, ne pa povelj naše."

ga ujetnika. Pokazati vam ga hočem pa vseeno, da se prepričate, da je major v resnici naš. Tudi vaši ljudje ne smejmo sem. Brat bo šel z vami in v njim se pregovarjajo. Potem smo gotovi."

Potem pa stopim k majorju, mi potlačim žepni robec v usta, da ne bi bleknil neprevidne besede, ga odvezem od drevesa in mu razvezem tudi noge, da more hoditi. Potem ga pa peljem k ognju. Ko vidi svojega podložnika, hoče klub robev u ustih nekaj povedati, vendar ne slišimo drugega kot nosljajoč glas.

"No," vprašam vojaka, "ali je to major Cadera?"

"Da," odvrne vojak. "Ali mu ne pustite govoriti? Mi storimo enako z našimi ujetniki."

"Kakor se vam ljubi. Sicer pa ima robec v ustih samo za trenutek, da ne more govoriti. Ali imate še kaj pripomniti?"

"Ali smem majorja nekaj vprašati?"

"Da," odvrnem.

"Ali vas smemo zamenjati za naše ujetnike?" vpraša vojak.

Major pa energično zmaje z glavo.

"Kaj pa naj naredimo?"

Major pa dvigne roko, stegne tri prste in pokaže proti vzhodu.

"Zahtevati moramo tudi poročnika z njegovimi spremjevalci?"

Major pokima, pokaže na mene in naredi z roko znamenje, kaj bi denar štel.

"Kaj pomeni to? Jaz ne razumem," reče vojak.

"Vam bom pa jaz povedal" rečem jaz. "Major je moral del denarja, katerega je nosil s seboj, oddati, in jaz sem postal ta denar ubogemu rančeru, katemu ste požgali hišo in ukradli vso živilo. In major hoče ta denar zopet imeti."

Cadera pokima. Njegov vojak pa sprašuje naprej:

"Torej naj mi naša ujetnika izročimo le pod tem pogojem, da zahtevamo vaš denar in tri poslanice, ki so na estanciji Montesa?"

Major zopet pokima. Potem se pa vojak obrne proti meni in reče:

"Slišali in videli ste, kaj naši želi. Njegova povelja moramo splohnovati."

"Radi mene. Brat bo šel z vami v vaše taborišče in bo vašim ljudem povedal, kaj zahtevamo."

"Toda poveste mi lahko že sedaj če spolnete majorjeve zahteve ali ne?"

"Nikakor ne. Denarja ne dobri na noben način nazaj, ker ga sploh več nimam, pač pa zahtevam celo konje, katere ste rančeru ukradli."

"Teh ne izročimo, ker niso ukradeni, pač pa kupljeni in plačani."

"Ni res."

"Res je, ker rančero vas je nalagal. Tudi mi hiše nismo zažgali."

"Pustimo to. Brat Hilario mi bo prinesel vašo odločitev. Jaz zahtevam ujetnike, konje in drugo, kar ste ukradli, in zato spustum majorja. In s tem je stvar v redu, vam pa zopet zavežemo oči."

To se zgodi. Majorja zopet privežejo ob drevo kot prej, vojak pa odide z bratom. Jaz pa ostalam tihov povem, da vzamejo v roke puške in mi mimo sledijo. Eštancijero ostane pri majorju kot straža, druge pa vzamem vse s seboj, tudi Indijanca. Zelo so bili radoveni kaj nameravam, vendar jim sedaj še nisem nicesar omenil.

Brat je zelo počasi hodil, kakov sem mu naročil. Ko pridevemo do zaliva polutoka del Jacare, postavim ljudi v senco dreves in grmov, jim izročim tudi svoje puške in rečem:

"Tu ostanete, senores, in ne stopite iz sence ven. Nihče vas

ne sme videti."

"Kaj se pa godi?" vpraša Turnerstick. "Ali bomo nekaj teh luhov postreljali?"

"To zveste, ko se vrnem k vam."

"Kaj! Vi hočete proč?"

"Da, pa na daleč. Ne bodite neprevidni. Naj se zgoditi kar hoče, vi morate ostati tukaj. Če pa slišite streli iz revolverja, tedaj se vrnite z bratom, ki bi prešel tu mimo, v taborišče in čakajte tam nadaljnih dogodkov."

Na polutoku gorita oba oganja tako svetlo, da smo lahko razločevali postave. Brat koraka še nekaj časa naprej, potem pa obstane. Možu odvzame zavez izpred oči in ga spusti naprej. Opazim, da ga bola možje vidijo prihajati ter se radovedno dvigajo. Če sem prav ugani, tedaj bodejo zapustili za nekaj časa polutok, da se pogajajo z bratom. Jaz se pa vlezem na peščena tla in plazim proti polutoku. Bil sem gotov, da me ne opazijo, posebno ker se moja obleka ni prav nič razločevala od peščenih tal.

Sedaj pride vojak s svojim tovarjem. Jejni kluci se začnejo. Vojaki niso bili zadovoljni s pogoji, katere je prisneli njih tovarisi, in se sedaj napotijo proti bratu, ki je zastal. Niti eden ne ostane na polutoku. Z dvojno hitrostjo se plazim naprej in srečno dosmem do prvih dreves na polutaku. Tam se napol dvignem. Ujetniki so še na svojem mestu. Iskali so majorja, torej niso imeli časa, da bi ujetnike transportirali na splav. V bližini ognja sta oba Montesa privzana ob drevesa. Brodarji s splavom pa v precejšnji oddaljenosti od njih. Dragocenega časa ne morem zamuditi. Hitro se splazim k jerbateru. Vidim, da prihajam in reče:

"Jaz ne morem več molčati. Nemogoče mi je. Kako ste pa pravzaprav sem prišli?"

Dvakrat skrajne tihote nastane.

Vpraševali so se, odlok prihaja ta pisk in kaj pomeni. Tu zagledamo postave ob teh Montesov, kako dirjata proti nam. Divji krik jima sledi. Nekaj strelov poči, ne da bi zadeli. Nihče ni imel časa, da bi pravilno meril. Že sta bila oba begunci pri nas. Preganjaleci pa pustimo do pol pota k nam, potem pa ustrelimo. Preganjaleci se začudijo in obstanejo. Na naši strani pa hitro zopet naložimo in zopet sprožimo. To je imelo učinek, dasi nihče ni bil ranjen. Vedeli so, da smo vsi tukaj. Niso se drznili bližje. Oni stoejo v mesečni svetlobi, mi pa v senci dreves, konečno se pa tudi oni umaknemo za drevesa.

"Tako sem hotel imeti," rečem. "Sedaj imamo časa dovolj, da gremo proti našemu skrivališču. Ne vratjam, da se bodejo adutje drznili priti sem pred dnevom. Pojdimo!"

Veselje oproščenih je bilo veliko. Hoteli so se na glas zahvaljevati, toda sem jih opomnil naj bodejo tiho, ker bi sicer bola možje ugani, da se odstranjujemo. Ko pa pridevemo tako daleč, da nas nihče ni mogel več slišati, me prime Monteso za roko in reče:

"Jaz ne morem več molčati. Nemogoče mi je. Kako ste pa pravzaprav sem prišli?"

Dalje prihodnjic.

IZURJENI ČEŠKI knjigovez

B. F. PRIHODA

se priporoča Slovenscem v vezavo vsakovrstnih knjig, posebno pripovestnih in maznih. Lično delo, nizke cene.

Naročila sprejema
CLEV. AMERIKA,
6119 ST. CLAIR AVE.

LAUBOV GOLDEN ROD

KRUH

je narejen v pekarni tako čist, kakor od vaše matere, draga gospa. Okusen kruh, vsak hlebec zavit v papir. Vsi grožjerji.

The Jacob Laub Baking Company
4919 LORAIN AVE.

Najnovejše za rojake

Jedini naš rojak v Ameriki je dobil priznanje od vlade iz Washingtona, da ima najboljša zdravila kakovšnih še ni bilo. Alpen tinktura, od katere v 3 dneh prenehajo lasje izpadati in v 6 tednih lepi, gosti lasje popolnoma zrastejo in ne bodo več izpadali in ne siveli. Alpen pomada, od katere moškim v 6 tednih krasni brki in brada popolnoma zrastejo in ne bodo odpadli in ne siveli. Revmatizem, kostobilj, trganje v rokah nogah in križicah, vam v 14 dneh popolnoma odpravim.

Vsakovrstne rane opelkline kurja očesa, bradovice, potne oge, ozebljne in vse druge slike bolezni se pri meni hitro ozdravijo. Cenik pošljem zastonj ali pa pride osebno.

Chas Bowhm,

POZOR!

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem dobil ogromno zalogo oblek za neveste, svilnato in volneno, kakor tudi obleke z žeketom po najnovejšem kroju in modi. Cene so jako nizke in izbera velika.

Sedaj imamo veliko zalogo otročjih oblek za birmo, kakor belih oblek za dekleta, fine volnene obleke za fante; vsakovrstnega kroja.

Sedaj je tudi čas, da kupite otročje slamnike, katere imamo kakor vsako leto v velikem številu. Cene so od 25c. do \$2.00.

Posebna cena bode ta teden za ženske svilnate bluze, fine obleke z žeketom, otročje obleke in ženska krila.

Dosti rojakov še ne ve, da imamo tudi čevlje za celo družino v zalogi, in da se cene vedno znižane. Samo poskusite en par in vedno boste naš odjemalec. Imamo tudi vsakovrstno blago na jarde, šlinganje, fino volneno blago, belo blago za poročne obleke, svilo in vsakovrstno križasto blago za otročje ali ženske obleke.

Ne pozabite, da pri nas dobite, kar hočete od nog do glave in je cena vedno nižja kot kje drugje,

JERNEJ KNAUS,
6129 St. Clair Ave.

Mi dajemo in zamenjamo pink znamke.
Najmanjša trgovina in najnižje cene.

Čista, obilna kri

je temelj dobrega zdravlja. Ako je kri slaba ste čisti beli, ter nadlegovani z opahki, bulami, t. eri, uljesi, živim ranami in srbečico.

SEVROV

KRIČISTILEC